

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII.

Ч. 60. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 15-го березня 1939.

No. 60. Jersey City, N. J., Wednesday, March 15, 1939.

VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: ВЕрген 4-0287. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВІДКРИТТЯ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. С.

ШКАГО (Ілінойс). — У салі готелю Ля Сал відкрито тут у понеділок рано річне засідання головного уряду У. Н. Союзу.

Відкрив його головний передсідник Микола Мурашко відповідним привітом. Ствердив, що на засідання явилися всі члени головного уряду. Згадав усіх членів У. Н. Союзу, що померли в цьому році, між ними головного радного Івана Ваверчака. На заклик головного передсідника члени уряду пошанували пам'ять покійних повстанців з місць.

Головний передсідник пригадав, що в Шікаго вже відбувалося одно подібне річне засідання головного уряду У. Н. Союзу. Було це трицять літ тому, коли Шікаго було осередком людей, що хотіли перемінити характер У. Н. Союзу на вузко конфексійний. „Іх заходи не поведлись”, — говорив пр. Мурашко. „Змінилися часи, і ми збираємося нині в тому самому Шікаго, щоб заманешувати націю, духову, духову й фінансову силу нашої Організації”.

Наступили тепер по черзі звіти членів головного уряду У. Н. Союзу.

Позитивний рух членів і добрі нові інвестиції — гол. предс. М. Мурашко.

Микола Мурашко в своїм звіті як головний передсідник У. Н. Союзу подав передовсім, що в минулому році за У. Н. Союзом злучилися інша українська заповомога Організація, Згода Братств. Показав, що в У. Н. Союзі панував живий рух, бо крім членів Згоди Братств у році вписано до У. Н. Союзу 38% більше нових членів, ніж у 1937. році. Загальна сума забезпечення нових членів у 1938. році була на 28% вища, ніж загальна сума забезпечення нових членів у 1937. році. Це вказує на скорше таго в організуванні нових членів. Хоча суспензії було теж більше, все таки біляні випадки в користь У. Н. Союзу.

У приєднуванні нових членів до У. Н. Союзу в 1938. році працювало понад триста членів. Вони одержали від У. Н. Союзу нагороду за свою працю; ці нагороди вносили в 1938. році на суму \$12,402.00.

З інвестицій і реінвестицій у ріжних цінних бондах, яких було в 1938. році \$1,119,043. У. Н. Союз мав чистого зарібку \$22,068.39, що дало приблизно 2% більше до тих відсотків, які принесли ці бонди за 1938. рік.

Всіх моргеджів У. Н. Союз мав у своїому портфелю з кінцем 1938 року 208. Від усіх тих моргеджів відсотки У. Н. Союзом заплачені, крім п'яти малих моргеджів, що не заплачено відсотків на суму \$753.55, або .98% загально одержаних відсотків від усіх моргеджів.

Від інвестицій Союзного майна у власних реальностях У. Н. Союзу з реальностями, контрольованих У. Н. Союзом, одержано в 1938. році 4.88%.

Гарний спортивний рух серед молоді на користь У. Н. С. — заст. гол. предс. Г. Герман.

У своїм звіті Григорій Герман, заступник головного передсідника У. Н. Союзу, говорив спеціально про рух серед молоді У. Н. Союзу. При фінансовій і моральній допомозі У. Н. Союзу зорганізовано 15 бейсбольних дружин та 18 коштовливих дружин. З цих дружин створено спортивну Лігу У. Н. Союзу. Цим рухом поставлено гарні основи під зріст спортсменства серед української молоді. Українські спортсмени мають добре ім'я. Серед них розвинено почуття доброї товаристости. Все це заповідає гарний розвій цих починань серед молоді та дає гарні вигляди для організування молодих членів У. Н. Союзу.

Гарний розвій У. Н. С. у Питсбурзі завдяки особистим контактам урядників. — Заст. гол. предс. Марія Малевич.

Пані Марія Малевич, заступниця головного передсідника У. Н. Союзу, дала живий образ гарного розвою руху серед членів У. Н. Союзу в Питсбурзі й околиці, підчеркуючи при тому особистий контакт головних урядників У. Н. Союзу з членами й заголом.

Рік 1938. — рік оживленої праці У. Н. С. на всіх ділянках. — Гол. рек. секр. Д. Галичін.

Головний рекордний секретар Дмитро Галичін підніс у своїм звіті, що 1938. рік відзначався в історії У. Н. Союзу як рік оживленої і поширеної Союзної праці на ріжних ділянках. Відділи У. Н. Союзу поведи зовсім нову працю, якої досі вони не мали у своїй програмі.

І так впродовж того року потворено Окружні Союзні Комітети по більшій і меншій осередках, які спільно й об'єднано вели Союзом і громадську працю. Заходом цих комітетів улаштовувано величаві Союзні Здвиги, Здвиги молоді, Спортивні зма-

гання, тощо. Ці Союзні комітети помагали в творенні спортивних Союзних дружин, влаштували ріжного роду імпрези та взагалі вели таку працю, яка причинялась до розбудження серед загалу більшого заінтересування У. Н. Союзом. Оживлена праця дала гарні висліди. Вона принесла нові здобутки для У. Н. Союзу. Бо не зважаючи на значну суспензу членів, все таки У. Н. Союз збільшився у 1938 році на 1,887 членів.

1938. рік відзначився також і тим, що в ньому наступила злука Згоди Братств з У. Н. Союзом. Хотий Згода Братств невелика організація, та однак самий факт злуки є важним уже хотий би з цього боку, що він нам вказує ту дорогу, якою повинні піти українські заповомогі організації, якщо вони бажать вдержати в будучині наш заповомогий рух сильним, будуючим і тревалим.

Всесторонній зріст маєтку У. Н. Союзу. — Гол. фін. секретар П. Слободян.

Роман Слободян, головний фінансовий секретар і касієр У. Н. Союзу, представив подробично фінансовий стан У. Н. Союзу.

Маєток У. Н. Союзу постійно зростає і то зростаючою скорістю. За один рік загальний приріст майна вносить \$489,964.90. Коли від цього відчислити фонди Згоди Братств у сумі \$45,103.57, то прирости фонди близько 445,000 доларів.

Резерва збільшилась за рік на \$17,128.71. Вносила вона в 1938. році 1 мільон 446 тисяч 768 доларів більше, ніж вимагає закон. Через це стейтові департаменти обезпечення оцінюють грамоти старших членів У. Н. Союзу на 146.6%, на всі грамоти вгурт на 155.4%. Цим У. Н. Союз досягнув найвищу оцінку грамот серед усіх заповомогих організацій в Америці!

Поважна частина заслуги за це припадає знаменитому станові інвестицій У. Н. Союзу. У. Н. Союз інвестує щораз менше свого гроша в реальності, а щораз більше в певні бонди. Процентні й податки від моргеджів щораз краще впорядковані. Видно це з того, що реальності, адміністровані через цілий рік принесли 5.23%, а всі реальності (себто й ці й ті, що перейшли під адміністрацію У. Н. Союзу на частину року) принесли 4.88%.

З моргеджів було в 1938. році \$6,694.03 більше приходу, ніж у попередньому. Процентні від бондів принесли теж на \$6,738.70 більше. Чистий прихід від реальностей вносив \$60,155.63. Чистий зарібок на бондах вносив понад 23 тисячі доларів.

З місячних вкладок членів у 1938. році теж пришло \$6,440.72 більше, ніж у попередньому році.

Дм. Капітула в йменні контр. комісії засвідчує зріст багатства й солідності інвестицій.

Від йменної головної контрольної комісії У. Н. Союзу зложив звіт її голова, Дмитро Капітула. Докладно переведена контрола показала, що маєток У. Н. Союзу щораз зростає та що його інвестиції знаходяться в добрім стані. Доказом цього є поважні зиски з бондів і моргеджів. Управа інвестиціями дуже справна. Вигляди для маєткового зросту дуже гарні.

Інші члени контрольної комісії: д-р Кібзей, адв. Малицький, інж. Куропас і адв. Смух потвердили звіт голови комісії та здавали кожний звіт з своєї спеціальної діяльності.

Подібний звіт здавали: потім Головні радні: Т. Шпікула, І. Лисак, М. Давискіба, А. Шумейко, І. Гузар, С. Слободян, О. Запотоцький, В. Дідик, Юлія Баволяк і Стефанія Палівода. Всі вони показували фактами й цифрами на свою добру працю на користь У. Н. Союзу, головно при приєднуванні нових членів.

Вислід турніру молоді.

У недільному спортовому турнірі молоді У. Н. Союзу признано першу нагороду дружині Молодих Українських Націоналістів у Шікаго, другу дружині з Росфорду, а третю дружині з Акрону. Кожна нагороджена дружина дістала трофей.

ПОМЕР ЧЕСЬКИЙ ПОЕТ.

Помер у Празі в 76-му році життя славний чеський поет Франц Серафін Прохазка. Він прийшов на світ у Наместі під Оломунцем 15. січня 1861-го року. До літератури ввів його Іван Неруда, який видрукував у своєму літературному часописі його перший твір п. н. „Пісня про чин”. Прохазка видав кілька збірок поезій, які мав здобув собі одно з перших місць у чеській літературі. В творках Прохазки виявлявся гарячий патріотизм.

ЧЕРВІНКА В СОВЕТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В Советській Україні голод. У зв'язку з тим переводять ресторачію збіжжя по ріжних коопераціях. Внаслідок голоду поширюється черв'їнка.

АКЦІЯ „ЗВІОНЗКУ МЛОДЕЙ ВСІ” НА ПОЛІССІ.

Відбулися в Бересті з почину „Звіонзку Млодей ВСІ” організаційні сходини Т-ва „Університет Вейсї на Полісся”. Зачинають „вчити” Полісся!

„ДУХ ПРАВ” І „ПЕРСЬКІ ЛІСТИ” НА ЛІЦІТАЦІ.

Між паризькими й закордонними збирачами велике зацікавлення викликала ліцитація найважливіших манускриптів великого письменника Монтескіє. Ці манускрипти по смерті автора „Духа прав” 1755-го р. перевіз внук Монтескіє до Лондону, де вони перебували до 1890-го р. Тепер спадкоємці Монтескіє рішили продавати рукописи. Значці устійчили початкову ліцитаційну ціну манускрипту „Духа прав” на 400,000 франків. Крім „Духа прав” одну з найвищих цін осгають правдоподібно „Летр персан”.

СУЧАСНА НІМЕЦЬКА ЛІТЕРАТУРА.

Професор берлінського університету, д-р Франц Кох, один з найважливіших істориків німецької літератури, у викладі про сучасну німецьку літературу в Варшаві заявив, що німецькі письменники молодого німецького покоління — поети, драматурги, повістярі й новелісти — проняті патріотичним патосом, що тепер є у Німеччині. Вони висловлюють в мистецькій формі світогляд, що об'єднує цілу Німеччину в новому ладі під проводом канцлера А. Гітлера.

ГОТЕЛЕВИЙ СТРАЙК ЗАВДАЄ ПОЛІТИЧНИМ ДІЯЧАМ ПРИКРОСТІ.

Внаслідок страйку готельових робітників, що пикетують великі готелі, вашингтонські газетярі рішили відложити бенкет, на яким мав говорити президент Рузвельт. Вони не хотіли змушувати Рузвельта переходити попри ряди страйкарів з написами. Деякі „політишени”, що ніби симпатизують з робітничим рухом, замість винести з готелю, в яким страйкують робітники, заходять до готелів задніми дверми. Є і такі, що забрали з готелів, а інші вважають це за справу, яка безпосередньо їх не обходить.

БРАЗИЛІЙСЬКЕ ВІНО.

У Бразилії панує цікавий звичай. Коли там уродиться дівчина, то зараз її батьки відкладають для неї мішок найліпшої кави. До мішка докладають карточку, де вписаний день народини дитини і точне місце походження кави. Мішок дбайливо зав'язують і закладають. Щойно в день її заручини можна мішок знову відчинити і взяти з нього лише стільки, скільки треба для запрошених гостей на каву. На другий раз відчиняють мішок у день шлюбу. Дівчинка знову з тою самою ціллю. Після шлюбу мішок відсилають до дому новоженців і нове подружжя вибирає з нього точну раз на рік означену кількість кави.

ВИСТАВА ЦЕРКОВНОГО МИСТЕЦТВА В КОВНІ.

Президент Сметона в окроженні членів уряду, видного духовенства й преси відчинив у Ковні виставу церковного мистецтва, зорганізовану з нагоди 550-ліття хрещення Литви.

НОВА ЧЕХО-СЛОВАЦЬКА КРИЗА

Гітлер шле Празі ультимат. Домагається створення трьох незалежних держав. Концентрує на границі війська і погрожує окупацією Чехії.

БЕРЛІН. — Німецький уряд вислав на руки чеського уряду ультимат, в якому домагається, щоб чеський уряд безпробовочно згодився на політичне розбиття Чехо-Словаччини й на створення з неї трьох незалежних держав: Чехії, Словаччини і Карпатської України. Ці три держави, досягнувши свою повну самостійність, могли б опісля створити разом свободну федерацію під протекторатом Німеччини. Далі німецький уряд домагається, щоб Чехія і Словаччина цілком узброїлися, а свої армії звели виключно до поліції. Вкінці, щоб пражський уряд поусував усіх міністрів, що пробували завертати до старого ладу, а настановив таких, які приємлять до старогітлерів. Цей ультимат вислано тихо. Але на запит чужих журналістів урядові кола його ні не заперечують, ні потверджують. Загальне переконання таке, що той ультимат таки всланий. Німецький уряд готовий його підтримати мілітарно, бо, на границях Чехо-Словаччини громадить війська. На випадок як чехи відкинуть ці умови, що є мало правдоподібно, німецькі війська захоплять цілу Чехію, а також на стало відлучать від чехів певні околиці, в яких ще живе певна частина німців.

СЛОВАКИ ПРОГОЛОШУЮТЬ САМОСТІЙНІСТЬ.

БРАТИСЛАВА. — В словацькій столиці розрухи. На інструкції д-ра Тіса, усунено чехами словацького прем'єра, Словаччина готується до проголошення цілковитої незалежності і цілковитого зіврання з чехами. Д-р Тісо, як тільки його усунули чехи, удався до Берліна і там мав розмову з Рібентропом та Гітлером. Після цього він поінформував словацький парламент, щоб той зібрався і офіційно проголосив самостійність. Та ще заки парламент зібрався бувший словацький міністер пропаганди, Мах, проголосив з словацького готелю, що словаки зривають з чехами і стають вповні самостійними. В Братиславі і в інших місцевостях вибухали бомби, а також були розрухи, в яких було чимало вбитих та ранених. Радіова станція з Відня надає в словацькій мові заклики до опору й повстання. Говорять, що усунений прем'єр Тісо є на шляху до Братислави.

ПОЛЯКИ І МАДЯРИ ГОТУЮТЬСЯ ЗАХОПИТИ КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

ВАРШАВА. — В Польщі наступило велике замішання і залаканих внаслідок останніх подій у Чехословаччині. Поляки бояться, що цілковите підчинення Чехії, Словаччини і Карпатської України під німецькі впливи матиме. Бо це з одного боку збільшить німецький натиск на Польщу, а з другого надасть новий вибухової сили утворення великого самостійної Української Держави. Супроти цього деякі польські політичні круги почали горячково говорити про те, щоб насильно захопити Карпатську Україну, ще заки німці спільно таємно затвердили свої впливи.

БУДАПЕШТ. — В мадярських кругах таке переконання, що тепер настала нова нагода, щоб захопити Карпатську Україну і створити спільні границі з Польщею. В тому відношенні мадярський уряд рішив цілковито співпрацювати з Польщею і робити те, що Польща уважатиме за відповідне. Та попри те в мадярських політичних колах слідний страх, що це готово розплатити Німеччину.

АНГЛІЙЦІ І ФРАНЦУЗИ ВІД ВСЕГО ВМИВАЮТЬ РУКИ.

ЛОНДОН. — Англійський уряд і ціле населення відвернули свої очі від нової чехословацької кризи. Англія уважає Чехо-Словаччину виключною територією німецьких впливів і те, що там діється уважає німецькою справою. Нема найменших сподівань, щоб Англія хотіла ставати в обороні Чехо-Словаччини. Опір чехів навіть до певної міри дразнить англійців, які не хотіли б допустити до ніяких більших конфліктів.

ПАРІЖ. — Франція також рішила не втручатись в теперішню чехословацьку кризу уважаючи це справою німців і чехів. Французи рішили відістати поступати так, як поступують англійці.

УЖГОРОД ЗОВСІМ ОПУСТІВ.

ХУСТ. — До Хусту щодня прибувають утікачі з Ужгороду і Мукачева, які розказують жахливі речі про те, що діється в тих містах, заряджуваних мадярами. По вулицях ходять обдурті і голодні робітники шукаючи праці. А що праці неможливо дістати, вони, щоб рятуватись від голоду, чигають на те, щоб щось денебудь украсти. Всякий рух устат, вулиці опустіли, склади випорожнилися. Опалового дерева нема, люди по ночах йдуть ламати чужі плоди. Тепер робітники навіть дерева. Як так далі піде то ті міста зовсім знидують.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подорожнє число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число в п'ятницю (з англійською частотою):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРОБА КНИША В СМАКУ

Останніми днями большевицький уряд відкрив наново свою стару фабрику комуністичної пропаганди, так званий інтернаціональний комуністичний конгрес. Сиплється звідти наново горлання про великі добутки комунізму, про його великі доспіхи на різних ділянках, економічній, політичній, суспільній, про великий поступ большевизму в Росії й поза Росією. Загалом усе йде на стару тему: „Хвали мене, роте, бо тебе розідрю ось потім!“

Комуністичні газети поза Росією залюбки перепечатають ці самохвальби як докази, що в Росії нарешті заведено справді обійняти рай для селян і робітників. Легко їм таке писати, бо большевицький уряд рівночасно дбає, щоби в Росії не дівалося на зовні ніщо, що цій самохвальбі протиставляється. З Росії нікого за границю не пускається, хіба рідких комуністів; до Росії пускається лише людей з комуністичними заслонами на очах або зовсім сліпих.

Через те люди в Росії не знають, що діється поза Росією, а люди поза Росією не знають, що діється в Росії. Кореспонденти чужинських газет, щоби люди по своїй професії об'язані доносити про справжній стан краю, мусять з Росії писати похвали для Росії, бо інакше втрачають позицію. Лишень у такі рідкі випадки, коли такий кореспондент покидає свою позицію, він звичайно відслонює заслон, що покриває Росію, і дозволяє нам поглянути на неї очима правди.

Така нагода трапилася недавно, коли з Москви виїхала кореспондентка лондонського щоденника „Таймс“, Віргінія Кавлс. У своїх статтях вона розкриває нині те, чого вона не могла відкрити, коли там була. Відкриває цих фактів так багато, що важко сказати, котрий з них вартісний уваги. Звісно, самі комуністи люблять хвалитися, що в них найкраще, бо в них найкраще живеться селянинові й робітникові. Беручи їх мірило, ми находимо й до нього певний причинок у донесеннях Віргінії Кавлс.

Комуністична статистика піше, що пересічна зарплата робітника в Росії виносить 240 рублів у місяць. Це на папері виглядає дуже приманливо, але воно ще не дає поняття про те, яке життя робітник може за це мати, поки не поглянемо на купну силу цих грошей.

Отже за заподаннями цієї кореспондентки рубель має купну силу 6 американських центів, а 240 рублів має купну силу 14 доларів 40 центів. Отже робітник у комуністичній Росії має таке життя, яке в Америці можна купити за 3 долари 75 центів тижнево. Як відомо, це багато нижче, ніж зарплата для робітника на „реєлі“!

До цього треба додати, що ця пересічна зарплата далеко не зарплата пересічного робітника, бо в Росії всі вважаються робітниками, отже й найвище платні державні функціонари. Поправді, каже Кавлс, робітник у Росії зареабляє в місяць коло 130 рублів. Який рай він за це може собі купити, всякому звісно, хто не має зачмеленого мозку.

Микола Костомарів.

КУДЕЯР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА
В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

Частина перша.

Іх привезли в санях і провели у царські кімнати. З царем були Адашев і Курбський. Муж і жінка поклонились цареві до землі.

— Ти убив дитину. Чи це правда? — поспитав цар відразу.

— Правда царю — государю — відповів Кудеяр.

— А чи знаєш це, що в моїм царстві за убійство карують смертю?

— Я поступив після твоєї мудрої ради, або радше після твого наказу — сказав Кудеяр. — Зволив ти, великий государю, будучи в Тайнинським поспитати мене: що буде тоді, коли знайдуть свою жінку з чужою дитиною від бисурмана. Я не знав, государю, що тоді і відповісти, дитяго бо

у мене розум помішався від такого питання, а ти, государю, сам зводив відповіді: тоді кесім башка! А коли я знайшов свою жінку і з чужою дитиною, порозумів, що тобі, великому і мудрому государю, дана від Бога ласка приповіді це, щонаперед буде, і я зробив так, як ти, государю, сам зводив відповіді. Я полишив жінці волю: хоче, лишиться дитина живою, за це зі мною вічна розлука, а хоче вона зі мною жити — дитину заріжу. Вона так любить мене, що видалось їй лише віддати дитину на смерть, а зі мною жити. Тож я вбив бисурманського вирода, щоби жінку мою очистити з насильного сорому і з опогани бисурманського.

О. С. АГРАРНА ПОЛІТИКА СОВЕТІВ

В квітні 1938 р. вийшов декрет, який встановлює, що бо-дай 70% цілої суми гроше-вих прибутків колхозів має бути розділено — після „тру-доднів“ — між членами самих колхозів, 30% — мало йти як податки й інші свідчення большевицькій „державі“.

Обосновуючи цей декрет, советська преса писала, що видало його, щоби запобігти надужиттям колхозних управ, які ледви 25% всіх прибутків колхозів розподіляли поміж членами. Решта йшла на не-продуктивні інвестиції або просто гинула як хабарі.

Оскільки низькі є доходи пересічного колхозу — показують цифри самихже советських газет. З них вихо-дить, що пересічно колхозний двір має прибутків 330 руб-лів. Щоби пізнати, що пред-ставляють ті 300 руб., порів-няймо з ними ціни на головні продукти. І так — за пару че-ревиків платилися 120 р., за метер бавовняної матерії 30 р., за кілька цукру 3.70 р., за 1 кіло міла 5.80 р., за 1 кіло бараболі 8.30 р. Після обра-хунків з 1937 р. ще з 157,423 колхозів ледви половина гро-шевих впливів була розділю-вана між членами.

Новий декрет з квітня 1938 мав нібито — як ревіля про-це большевицька преса і як гомоніло советське радіо — змінити цей стан. Від 69 до 70% грошевих впливів колха-зів — мало бути отже розді-лено просто між селянами-колхозниками. Щоби піднести їх охоту до праці, щоби за-огніти момент особистої за-цікавленості працюю та її до-ходом. Лишалось лише непе-вним, чи це приречення на ве-сну буде дотримане осеню, ко-ли в дійсності дійде до розподілу грошевих впливів. Скептики сумнівалися...

Минуло кілька місяців і по-казалося, що уряд СССР в ти-сячний раз одурив селян, що-би видусити з них максимум праці для себе, не для них. І так вже в грудні тогож 1938 року всі полекші були від-кликані. Вишло нове розпо-рядження, що колхозні мають спершу не тільки платити всі податки, забезпеченні платно-сті і пр., але і покрити кошта направи інвентарю, управи, на „культурні потреби“ і пр. І лише решта, яка залишилася від всіх тих видатків, мала би бути до розподілу колхоз-никам.

В звязку з тим, що свідче-ня для „держави“ були знач-но підвищені, селянам колхоз-никам лишилося далеко мен-ше половини. Про 60 чи 70% доходів вже і мови не було, хоч ті 60 чи 70% і були урочи-сто обійняні советським уря-дом.

Щоби якось обгрунтувати своє порушення обіцянки, советські письменники видумали, що стягається з колхозів біль-ше гроша тому, що колхозни-ки самі порушили приписи советських законів і почали три-мати у себе більше коней чи коров, аніж їм дозволяла „державна“. Очевидно, це була марна вигадка... Але советам треба було її, треба було об-винування в „приватницьких інстинктах“, щоби досягнути свого — видолупувати як най-більше гроша з своїх колхоз-них кріпаків.

Подібні методи застосову-ють совети не уперше. Це їх політика від самого приходу большевиків до влади. Навіть більше, таку політику обіця-нок-цацянок застосовували во-ни й ще перед своїм прихо-дом до влади. Обіцяли ще за царату розподіли цілої землі державної і поміщицької між селянами. А потім сконфіску-вали їм ту землю, а їх самих лоробили наймитами своєї держави. Потім і того їм було мало, приватників-наймитів позганяли в колхоз, поробив-ши з них кріпаків. Поманив Ленін політикою „непи“ — но-вої економічної політики — щоби одурити знов. Тепер — новий декрет, щоб підібну-ти енергій продуктивну огір-чених хліборобів, а коли при-йшла до розподілу продукту праці — знов ливину частину дістає большевицький держав-ний і партійний апарат...

Не диво, що селянам урива-ється терпець, не дивно, що доходи большевицької держа-ви катастрофально падають. Не дивно, що СССР і еконо-мічно, і що за тим слідує, полі-тично починає відігравати чим раз менше ролі в євро-пейській, в азійській і взага-лі в світовій політиці...

Політикою обману власного населення лихові не зарадити. Справа може змінитися лише зі зміною режиму, коли мо-струальний потвір імперії, що уярмила сотки народів, роз-падеться остаточно. Як розпа-лася колись отоманська імпе-рія або габсбурська...

Щодо України — то її уро-жайна земля ніколи не даватиме того, що звикла давати, поки вона не увільниться о-статочно і безповоротно від поневолення тої чи іншої Мо-скви.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАїнського НАРОДНОГО СОЮЗУ.

3 причин політичної слабости Франції

Давно ведуться спори у Франції про причини упадку природи людности в цій краї-ні. Дехто пробуює пояснювати французьку депопуляцію упа-дом релігійного чуття у Фран-ції. Але, приміром, Англія, в якій релігія відіграє велику ролі в житті народу, дітей ро-диться ще менше, ніж у Фран-ції. Франція показує, що дуже мало дітей родиться саме в католицько-клерикальних по-вітах, і, навпаки, дуже багато дітей мають лівнічні промисло-ві повіти Франції, де серед пролетаріату вплив церкви і духовенства дуже незначний. Історики Франції вказують на той факт, що приклад „кон-тролі уродив“ поклали перші у Франції найправовірніші ка-толики — висока шляхта та багата буржуазія. Адеж за панування католицько-клерикальної влади, за короля Люд-вика-Філіпа (1830—1848), бу-ли видавані поучування до бідняків, щоби вони уважали на те, „щоб плідність їхніх ро-дин не переступала меж їхньої господарської сили“. 1851 ро-ку французька академія наук оголосила тему для авторів, що мала бути нагороджена: „Які шасливі ті країни, де су-спільна обережність йде в па-рі з розумом, щоб спільно припинити занадто скорий зріст населення“.

Більше має підстав інше по-яснення упадку природи на-селення у Франції: це закон революційного конвенту з р. 1793, яким дозволено ділиті майно між дітьми на рівні ча-стини. Але впливу цього зако-ну не треба перебільшувати. Також і в інших країнах (на-приклад серед українців) зем-лю ділено між дітьми одної родини, але це не мало впливу на нашу популяцію. У Франції недобір популяції виявляє-ся частіше в заможних пові-тах ніж у бідних, особливо в повітах сільсько-господар-ських.

Вже попередю зазначено, що у Франції дуже багато людей умирає, хоч родиться немало дітей. Найбільше умирає у Франції дємовлат. Тут корінь зла: колиб французькі журна-лісти й письменники звернули увагу на ці факти, то було б ліпше, ніж плакати над упадком „вітальної сили фран-цузького народу“.

У Франції про причини упа-дку людности чужим людям. Май-же четвертина цих дітей умирає від недогляду. У Франції гігієна стоїть на дуже низь-кім рівні. В самім Парижі є цілі квартали — „недорівні острови“ — в яких надміру поширена туберкульоза. Смерт-ність дітей у робітничих квар-талах Парижу майже вчетверо більша ніж у районах аристо-кратичних. На туберкульозу в робітничих кварталах Парижу вмирає вшестеро більше лю-дей, ніж у районах аристокра-тичних. В той же час у про-летарських кварталах родиться вдвоє більше дітей, ніж серед аристократично-буржуазної людности Парижу. Що року в Франції вмирає на сухоти ко-ло 70,000 осіб; це творить не-яку частину всіх смертей. Дер-жавна влада дає замалу допо-могу на боротьбу з цією соці-альною недугою, а тому Фран-ція й тут, в числі смертей від туберкульозу, стоїть попереду Італії, Німеччині, Англії, Шве-ції, Швейцарії і Голяндії.

Другою поважною причи-ною, що вкорочує людське життя у Франції, є сифіліс. В Україні цю хворобу звуть „пранці“ (від слова „Франція“). Французька статистика ствер-дила, що десята частина на-роду заражена цією недугою. Наслідком цієї хвороби у Франції річно вмирає 80,000 осіб, також через те родиться багато мертвих дітей.

Алькоголізм — не менше зло в житті французів. Фран-цузи пють найбільше вина, пють навіть діти, і проти цьо-го тяжко вести боротьбу. Від-давна у Франції пішов звичай, що нижчі класи переймають мову і спосіб життя від ви-щих клас. Для буржуазії був візцем спосіб життя шляхти, для селян і робітників — жи-ття буржуазії. Коли пішла „мо-да“ на нечисленну або й без-дітну родину серед шляхти і буржуазії, то вже за цим при-кладом пішли й інші класи су-спільства. Ніяка проповідь і хвала багаточисленної родини не допоможе, поки не буде жи-вого прикладу: поки заможні верстви не будуть самі мати по кілька дітей.

Наслідки депопуляції для Франції катастрофальні. Цілі

ПАМ'ЯТКОВА КНИГА З НАГОДИ УКРАїнського ДНЯ НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ ЦЕ БУДЕ ПАМ'ЯТКА НА ЛІТА. ХАЙ КОЖЕН, ХТО МО-ЖЕ, ЗАМОВИТЬ СОБІ У НІЙ МІСЦЕ. ЗАМОВЛЕННЯ НА ОГОЛОШЕННЯ І ПРИВІТИ РАЗОМ ІЗ ГРОШЕВИМИ ДАТКАМИ ПРИСИЛАТИ НА АДРЕСУ: NICHOLAS MURASZKO, Treasurer UKRAINIAN AMERICAN EXPOSITION ASSOCIATION P. O. Box 1014, Church Street Annex, New York, N. Y.

села й повіти пустіють, поле на 4 мільйони гектарів лежить незоране. Франції бракує своїх робітників, а тому доводиться привозити чужинців. На 40 мільйонів населення є у Франції коло 5 мільйонів чужинців. Навіть урядників для колоній бракує французам. Раніше чужинці перетворювалися на французів, але в останніх де-сятиліттях тих чужинців так багато, що вони творять цілі колонії і не мішаються з міс-цевою людністю: італійці се-ляни в південній Франції, по-ляки на півночі і т. і. Чужинці виконують у Франції найтяж-чу і в більшості гірше плаче-ну працю.

Отже нікого не може диву-вати, що в таких обставинах французька закордонна полі-тика прямує тільки до охоро-ни того, що Франція має те-пер. Сусіди Франції — Німеч-чина та Італія, — значно гу-стіше населені, заздро погля-дають на великі простори не-зороної землі у Франції та на її великі колонії. Якщо фран-цузи в своїй популяції будуть і надалі стояти на місці, то будуть незабаром „найбільшим народом між малими народами“ в Європі. Це не ворожить нічого доброго для будучности Франції.

В. С.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШКАГО, ІЛЛ. Місячні збори Бр. Роджества Пресв. Богородиці, віа. 259, відбудуться в неділю, 19. бе-резня, в годині 2. пополудні, в галі парохіальній, 4950 Савт Палайна ул. Просітьсє всіх членів прийти на ці збори. Також напамінається всіх догуючих членів вирішити свої за-дагости. — Андрій Фода, рек. секр.

КІЛВЕНД, О. Місячні збори Се-стрицї Н. З. П. Д. Марії, віа. 112, відбудуться в неділю, 19. березня, в церковній галі. Просітьсє всіх при-йти начас. Збори зачитуться від по-пудні, зарав по Св. Божій. Маємо важні справи до поагодога. При-гадуємо догуючим вирішити свої вкладки, бо в противний раз будуть суспендовані. Кожна членця знає, що є оголошено два рази наші збо-ри, то повинна прийти й повідомити, чому не платить. — Марія Ліска, пр. Катерина Габрієльська, фін. секр.; Со-фія Лазука, кас.; Домініка Романови-ч, рек. секр.

АСТОРІЯ, Л. АР. Квартальні збо-ри Бр. св. О. Ніколая, віа. 5, від-будуться в суботу, 18. березня, в гол. 7:30 вечором, в галі Укр. Дем. Клубу, 30-10 — 32 уллиця. Просімо членів і членкинь, щоби явились на означений час. Подаємо до відома тим членам, котрі догують, щоби прийшли на збори й вирішили свої вкладки, щоби не нарікали, як бу-дуть суспендовані. На цих зборах будемо приймавати нових членів до У. Н. Союзу. Привітєть своїх зна-йомих, які впишуться, а ви отрима-єте нагороду за це. — І. Сидор, пр. А. Климович, кас.; П. Барич, секр.

він звернувся до Данила Ада-шева, надіючись на його при-язнь з князем. Данило, для всіх ласкавий і отвертий, по-жалував його та обіцяв про-мовити за ним у князя, щоби бодай простив вину Кудеяро-ві. Данило велів йому прийти на другий день по відповідь князя.

Кудеяр явився у Данила в о-значений часі.

— Нічого не зробив з кня-зем Дмитрієм Івановичем — сказав Данило; — видається добродушним і ласкавим, а він неподатливий. Від давня говорити, так водиться в ко-зацтві, що за всяке убиство, заподане не в бою назначена смерті кара; так воно було, так воно і буде до цієї пори, доки козацтво не минеться на світі. Багато вже, що я його живого на світ випустив, а не сталося дитяго, бо Кудеяр вже не наш, а зачислений царем між дворян; коли би я полишив його в козацькій громаді, або з ним ласкаво о-бійшовся, тоді би не було ла-ду у нас в козацтві, один дру-гого убив, а відтак скаже: про-сти мені, як простив Куде-ярові...

Кудеяр пішов до князя. Ви-шневецького не було дома; Кудеяр став при воротях, щоби заждати, коли князь буде вертати. Князь надіхав в санях разом з Данилом Адашевим, а переїжджаючи побіч стоячого Кудеяра, удав, що його не ба-чить. Кудеяр ввійшов за ним на ганок і попросив козака, щоби дав знати про нього.

Козак пішов до князя і за- кілька хвилях вернувшись, ска-зав Кудеярові:

— Князь Дмитро приказав тобі, щоби ти ніколи до нього не заходив, бо ти вже, більше не козак; ні князь ні козацька громада не хотять, щоби ти був козаком. Ти прийнятий на службу його царського вели-чества і відзначений дворян-ством; тепер ти чоловік не ко-зацький а московський, а коли маеш яку справу, то їди до заряду, а до козацького вій-ська тобі засі.

Давніше стільки літ Кудеяр мав завсідки доступ до князя хоч би навіть вночі прий-шов, а тепер князь не хоче а-ні його бачити ані з ним гово-рити. Нічого робити!

Кудеяр зачав вибиратися на подарований посілість. Не зна-ючи московських порядків,

Вибираючись відіхати, Ку-деяр забажав ще раз попробу-вати переносити Вишневець-кого. Не сміючи іти до нього,

(Далі буде).

• 3 ДНЯ •

БОЛЬШЕВИКИ ЗАБРЕХАЛИСЬ.

Смішно робитися з наших тутешніх большевицьких поганьлів, порівнюючи те, що вони пишуть, із тим, що говорять їх найвищий жрець Сталін. В кожній своїй числі нашій нійорській „У Ш. Вісті“ крикають, що Гітлер хоче захопити Україну, що приготував похід й що українські „фашисти“ стоять у тісній зв'язці з Гітлером. А тут вам на всесоюзному комуністичному зїзді в Москві батюшка Сталін бабахнув таке:

„Галас зчинений британською, французькою і північно-американською пресою про Советську Україну, є характеристичний. Панове цієї преси аж захрипли, так кричали, що німці машинують на Советську Україну, що в їх руках тепер є так звана „Карпатська Україна“ з 700,000 населення і що не пізніше, як цієї весни німці прилучать Советську Україну з її населенням поверх 30 мільонів, до цієї так званої Карпатської України.“

Таке сказав на зїзді 2,000 комуністичних делегатів сам Сталін. Його слова ми дослівно цитуємо за „Нью Йорк Таймсом“, з 12. березня ц. р.

ЩО НА ЦЕ ТУТЕШНІ БОЛЬШЕВИЦЬКІ ГАЗЕТИ?

З того виходить, що не німці збирались йти на Советську Україну, тільки французькі, англійські і американські газети старались спрямувати вихову силу німецької нації проти Советів і в той спосіб рятувати свою власну шкіру. А большевицька преса в Америці в своїй ненависті до Гітлера спантеличилась аж так що помагала в цій роботі й собі гудзала Гітлера проти Советів.

ПРИМХИ СТАЛІНА.

Бо великий батюшка в Москві примхуватий. Він велів колись насильно колективізувати села, а описав тих, що занадто ревно колективізували, назвав дурнями і післав їх на заслання. Казав проводити „чистку“, а тих, що занадто заподали „чистили“, він описав сам прочитав. Також казав громадянам про все доносити владі, а описав дав по хребті донощикам. Примхуватий він, той батюшка великий і наші тутешні большевицькі агенти повинні це знати, та не перетягати струни. Бо хоч батюшка велів їм лаяти Гітлера, то проте він може кожної хвилини шукати ласки в нього. В згаданій промові на комуністичному зїзді Сталін більше лаяв демократичні краї — Францію, Англію та Америку — а менше Німеччину, Італію та Японію.

„Пан з панем знаєш, а тобто хопе засен“. Може ще прийде такий час, що Москва звелить тутешнім большевикам вихвалювати Гітлера та Муссоліні. А тоді прийдесть їм це, що набабляли, злизувати. Ніби, це їм не першина, та всетаки треба заховати бодай позірну пристойність.

ЗАВВАГИ ПОЛІТИЧНИХ ЗНАВЦІВ.

В тім самім числі „Нью Йорк Таймсу“ є ще інша новинка з Москви, кореспондента „Асошіейтед Преса“, яка говорить: „Внаслідок гострого нап'ятування Сталіном спроби замішати Совети у війну з Німеччиною, в дипломатичних кругах виринула на перше місце можливість порозуміння Советів з Німеччиною. Така війна, говорив на нарадах 18. всесоюзного комуністичного конгресу Сталін, виглядає на цілком безосновну. Його заперечення, що Совети не хочуть бути зняряддям у видобуванні чихсь каштанів з вогню, а також його закид, що Британія і Франція ужили Чехословаччину як принаду для Німеччини, щоб вона рушалась в напрямку України, пояснюють в деяких кругах як пряму пропозицію Німеччині до приязніших відносин“.

ТА НІМЕЧЧИНА НЕ ХОЧЕ.

В тій самій новинці далі говориться, що так думають не всі. Що є такі знавці, що мають відмінну думку і є переконані, що до приязніших відносин між Советами і Німеччиною так не прийде. Але не прийде не тому, що Сталін і Совети цього не хочуть, тільки тому, що московську руку до згоди відкине Гітлер. В ній дослівно говориться: „Деякі найдосвідченіші обсерватори проте тут не надіються якоїсь радикальної зміни в советсько - німецьких відносинах. Вони говорять, що Гітлер занадто рішуче постановив йти хрестоносним походом проти Советів, щоб він захотів прийняти олівну галузку простягнену Москвою“.

Отож, советсько - московська згода мало правдоподібна. Та не через ідеологічні ріжничі; не тому, що Німеччина фашистська, а Совети комуністичні, тільки просто тому, що Гітлер не задовольняється цілковитим опідлянням Советів, а таки хоче їхнього розбору.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

АНСОНІЯ, КОНН.

Організаційні збори.

Дня 26 лютого відбулись організаційні збори відділів У. Н. Союзу з цілого стейту Конетикат. Збори відкрив окружний організатор У. Н. Союзу, А. Маланчук, пояснивши ціль зборів. А. Маланчук попросив присутніх вибрати зпоміж себе уряд до переведення зборів. На уряд вибрано Ів. Шурана за предсідника, а Ів. Бінковського за секретаря.

Предсідник отворив збори тай зарядив відчитання відділів. По прочитанні показалося, що було присутніх 12 відділів, а то: 10, 18, 23, 54, 59, 67, 84, 262, 350, 370, 390 і 414. Неприсутніх відділів було 7, а саме: 138, 250, 277, 381, 387, 421 і 254.

Описав покликано до слова гол. секр. У. Н. Союзу, Д. Галичина, який, забравши голос, заявив, що за 5 місяців у стейті Конетикот був великий успіх в організуванні нових членів, завдяки окружному організаторові А. Маланчукові і урядникам відділів тай поодиноким членам, які причинились в організуванні нових членів. Зорганізовано разом 142 нових членів. Це була праця більша як за попередніх кількох років. Щоби організація не підупадала повинні всі урядники і члени У. Н. Союзу брати активну участь в організуванні нових членів, а за це кожний дістане призначену нагороду.

де платити дивіденди, гол. секретар відповів, що щороку У. Н. Союз буде платити трохи більшу дивіденду.

Відтак предсідник отворив дискусію над справою Союзного Дня. По довшій дискусії ухвалено зробити Союзний День на 11 червня в Нью Гейвен, Конн.

До виконного комітету вибрано 9 членів, то є з Ансонії Г. Патінок і Ів. Шуран від 67.; з Дерби Ів. Бінковський

і Т. Захаревич від 23.; з Бріджпорт М. Шиманський і Ів. Глива від 59.; з Нью Гейвен К. Маруцак, Ю. Деємбер і О. Гіна. А до загального комітету входять 3 урядники з кожного відділу з цілого стейту Конн. Решту програми залишено для довші згаданого комітету до виконання.

Збори закінчено відспіванням „Не пора“.

Іван Бінковський, секр. зборів.

КОРОНАЦІЯ НОВОГО ПАПИ.

Папа Пій XII. у потрібній короні після коронації в Ватикані.

Володимир Бьондиненко, (Нью Йорк).

ВРАЖІННЯ З ПОДОРОЖІ ПО ЄВРОПІ

(5)

Ситуація у Львові.

Заїхавши „дорожкою“ до готелю, на другий день, а була це неділя, пішов я до катедри св. Юра. „Святий Юр“ — має спеціальне значіння поміж українцями у Львові. Там сходяться, щоб не тільки віддати найвищу честь Богові, але також, щоб стрінутись з людьми і щось від них почути. Св. Юр — був вже, перед моїм приїздом, свідком кривавих заворушень. Звідси почалися перші величаві демонстрації, коли після відомої Мінхенської конференції встановлено Карпатську Україну. Тепер дізнався я про це все точніше. Після проголошення назначення українського уряду д-ра А. Волошина, по-всіх селах і містах Західно-Українських Земель українці почали влаштовувати величаві демонстрації, щоб засвідчити ними свої симпатії до братів-закарпатців, що наразі діждалися своєї владі.

Польська влада боялася, що справа самовизначення земель може бути піднята рівночасно й українцями в Польщі. Тому і почала криваво здущувати ці українські демонстрації. Українці ще денерували і цей факт, що поляки, в пресі і на численних публичних зібраннях домагалися цілковитого загартання Карпатської України для Мадярщини та Польщі.

Розуміється, що населення ЗУЗ видвинуло цілком незалежно домагання самовизначення українських земель, як це вже не раз було. На численних маніфестаціях українців у Львові, Перемишлі, Стрию, Коломиї, Бережанах, Золочеві й інших менших чи більших містах та селах, голошено такі кличі як „Проч з Польщею та Мадярщиною“, „Хай живе незалежна Карпатська Україна“, „Хай живе Соборна Українська Держава“ і ін.

На ці демонстрації, ляхська поліція та військо відповіли кривавим терором. На цілу

Східню Галичину пущено кільканадцять полків піхоти, кінноти та спеціальні відділи КОП („Корпус Охрони Пограниччя“), які нещадно пліондрували українські інституції та товариства, катували невинних дітей, жінок та просвітно-кооперативних і культурних діячів. Очевидно, що сотки української молоді виварено в замкнено в численних польських тюрмах.

Українська партія УНДО, яка досі проповідувала відому „нормалізацію“ з поляками, також змінила фронт та видигнула постулат створення автономного „галицько - волинського краю“. Це ще більше подртувало поляків. У тих карних експедиціях, що бушували по інших селах, брали участь найгірше шумовини, яке кричало: „Навіть колиб, у Варшаві вам дали автономію, то ми, польська армія, не позволимо на це“.

Про це все, що діялося, Львів'яне багато, однак українська преса дуже мало про це писала, бо не могла. Українські щоденники раз-у-раз замикано. Видано спеціальний „пресовий“ декрет, в якому заборонено писати речі, які „можуть шкодити польській державі“.

Самаж польська преса також мало писала. Все, що до Львова діставалося, приходило устною дорогою. Велике вражіння викликала вже згадана мінхенська конференція, на якій розчленовано Чехословаччину. Українці вірили, що така сама доля чекає й Польщу. Великий ентузіазм огорнув тоді цілий український народ, який неначе знову відродився. По селах вступив новий дух.

Український Львів, очевид-

но, в очах польського уряду та польської здичилої суспільності був відповідальний за це все, що діялося на провінції. Тому треба було його нищити, розбивати українські інституції, редакції, шпиталь, школи, бібліотеки і інше.

При тому цікаво підмітити, що це нищення українського організованого життя мало цілком організований характер. Це не було „спонтанне реагування“ мас проти „українських провокацій“, але це діяла одна машина. Найкращим доказом цього була постава польської поліції, про що подам далше, яка пригладася спокійно, коли польське шумовиння безкарно нищило українські інституції, а коли й інтервенувала, то на те, щоб арештувати безборонних українців.

Мої приятелі, коли я повіднаходив їх у Львові, поінформували мене, що по цілій Галичині грасують відділи польського війська, які „пацифікують“ безборонне населення. Мене також перестерегли у Львові, що й мені, як американському громадянину також не є вповні безпечно. Та всеж таки, їхати я мусів і виїхав.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Думки після концерту О. Басараб.

Часто на американській землі зачуваємо побоювання, що станеться з демократією, коли диктаторські держави зростають у силу. На думку одного проф. англійської мови в Гарвардському університеті, тоталітарні держави мають щось, що американська демократія вже давно стратила, а це блискучий патріотизм. Безнастанні паради, свята, зібрання, промови, напів божеське почитання своїх володарів (іноді примусове) отсе ті чинники, що підтримують духа, запалюють серця до нових чинів.

Щасливий той нарід, що має великих геніальних людей, що творять поступ, цивілізацію, культуру, але щасливіша та нація, що вміє оцінити гідно їх діла.

Чи позаду ми українці? Чи й у нас побоювання, що „колис не стане нас серед мільонів світа? Ні, цілком певно ні. Бо в нас не лиш спільнота раси, фізичних характеристик, спільнота мови, релігії, але й прегарна традиція, культ історичних володарів, думи й пісні з лицарських подвигів, пошана героїв, що так сильно в'яжуться з великим бажанням жити своєрідним, незалежним, політичним життям.

26. лютого ц. р. заходом 1. від. УЧХ — ОДВУ відбувся жалібний концерт з нагоди 15-ліття трагічної смерті Ольги Басараб.

Без сумніву всім зібраним подобалася програма свята, про що був вже окремий допис. Але застаномівся скільки думок полишилося після промов, що саме мали на цілі збудити почуття глибокого патізму до покійної Ольги? Як постанови запали у серцях людей, коли розійшлися по концерті до сірого, буденного життя? Чи збрно впадо на „вražайну землю, чи буряном заросло, прискло від спеки байдужності, або занидило в вогкості духової оспалості. Чи героїський чин, на який піднялася жінка в наших останніх визвольних змаганнях збудив у нас гарячіші почуття патріотизму, чи запалив новою іскоркою до великого вогню, що має спалахотити й перепалити пута, що сковують його через довгі століття.

Марія Лехицька.

НОВІ НОТИ З КРАЮ

УВАГА: З деяких пісень, тут проголошених, маємо лише кілька примірників. Тому, хто перший замовить, той перший їх дістане. Деякі з тих пісень вже зовсім вичерпані і не знати, чи буде другий наклад. Отже радимо їх скоро замовляти. Цих пісень не будемо вимінювати. Належитиме мусити бути прислана разом із замовленням.

ЕДНАРИМОСЬ ДІТИ УКРАЇНИ } 1. Омельського, на міш. хор \$ 25	ПЛИВЕ ЧОВЕН } 2. Гей, як вийду я \$ 20
ЗАПОВІТ Т. ШЕВЧЕНКА: Як умру то поховайте, на міш. хор. І. Омельського \$ 20	СУХАЯ ВЕРБА, СУХАЯ ВЕРБА, народна пісня з Поділля, на міш. хор, аранж. Г. Луків \$ 25
САДОК ВИШНЕВИЙ, слова Шевченка, муз. Вахнянина, на мішаний хор \$ 25	МИНУЛОСЯ КОХАННЯ } Коломийки на мішаний хор \$ 20
ТЕЧЕ ВОДА ІЗ ГОРОДА } 1. Омельського \$ 20	ВІЗАНКА ГАГЛОК, на мішаний хор Г. Луків \$ 30
НАРОДНІ ПІСНІ, записані в Добровлянах, біля Залішків, на мішаний хор, Я. Смеречанського \$ 30	1. Ой Гаю, Мій Гаю 2. Нема Мого Милаского 3. Ой, Вийду я на Ставочок
ОЙ ТАМ В ГАЮ ПРИ ДУНАЮ, народна пісня з Буковини } 4. Комарик Чуприки \$ 40	НА ЦО Я ТЕБЕ ПОЛЮБИЛА, народна пісня з Волині } на мішаний хор. Г. Луків \$ 50
УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ, на міш. хор. Г. Луків \$ 50	1. Ой, Зійди, Зійди 3. Гей, як вийду я 2. Сумно мені, Сумно 4. Комарик Чуприки 5. Ой, колиб я була знала
НАША СЛАВНА УКРАЇНА, слова В. Самійленка, музика В. Кудрика \$ 15	ВЕСНІВКА, слова М. Шашкевича, музика В. Матюка, на міш. хор аранжував М. Колесса \$ 25
НАРОДНІ ПІСНІ, на міш. хор, Я. Смеречанський з репертуару УСС \$ 40	1. Гей, там у полі 3. Бистра Вода 2. Пасла дівка Лебеді 4. Готуй мені зброю
БОЖЕ ВЕЛИКИЙ, ТВОРЧЕ ВСЕСИЛЬНИЙ, молитва за Україну на міш. хор. І. Омельського \$ 25	ЗАСЯЛО СОНЦЕ ЗОЛОТЕ, на міш. хор. І. Омельського \$ 40
ВІЗАНКА СТІЛЕЦЬКИХ ПІСЕНЬ, на міш. хор, аранж. О. М. Вігшинського \$ 50	ВЕРХОВИНО, ТИ СВІТКУ НАШ, на міш. хор, аранж. О. М. Вігшинського \$ 50
ПАНАХИДА, збірка пісень похоронних на міш. хор, В. Безкоровайний \$ 1.00	ЕДНАРИМОСЯ (Розвивайся ти високий дубе) В. Безкоровайний, кантата до слів І. Франка, на міш. хор у супроводі фортепіана \$ 1.00
КОЛОМИЙКИ, на мішаний хор, М. Лисенко \$ 70	ВОЛИНСЬКІ УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ, на міш. хор, згармонізував М. Телешинський \$ 1.50
1. Ой, чий це воли 6. Ой, вітер не дме 2. Через Дунай калодчка 7. Біда моя головонько 3. Ой, п'янаж бо я, п'яна 8. Ой, ти знав, на що брав мішаночку 4. Гей, ішли воли ізза горі 9. Ой, Яду, Яду, Яду 5. Кучерявий Марку, щось маю казати 10. На рада стала	11. Небо і земля і Видить Бог
КОЛЯДИ, на мішаний хор, Я. Ярославенка \$ 80	КОЛЯДИ, на мішаний хор. В. Безкоровайний \$ 1.00
ПОВНА СЛУЖБА БОЖА, на три голоси, О. М. Мартинів \$ 1.50	ЦЕРКОВНО-НАРОДНІ СПІВАНІК, зібрав і уложив О. В. Матюк \$ 2.00
СПІВАНІК ЦЕРКОВНО-НАРОДНІЙ ДЛЯ ШКІЛ НАРОДНИХ, уложив О. В. Матюк \$ 1.00	ВЕЛИКИЙ СПІВАНІК „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“, збірник пісень стрілецьких, історичних, козацьких, побутових, обрядових, жартівливих, в опрацьованні для хорів мішаного, мужьського і жіночого, а капела \$ 8.00
ГРАЙ, МУЗИКО, слова і мелодія УСС, аранж. Б. Вахнянина, мішаний хор \$ 25	

СЕРІЯ СТІЛЕЦЬКИХ ПІСЕНЬ,

видання „Нашого Прапора“, укладу Б. Вахнянина, всі пісні окремо аранжовані на мішаний, чоловічий і дитячий хор.

БИСТРА ВОДА, народна пісня \$ 15	А ХТО ХОЧЕ ВІЙНУ ЗНАТИ, народна пісня \$ 15
ЯК З БЕРЕЖАН ДО КАДРИ, слова і мелодія УСС \$ 25	ЗА УКРАЇНУ, слова М. Вороного, мелодія підслухана \$ 25
ІЗ ЗА ГОРИ ВИСОКОЇ, народна пісня \$ 25	КОБИ СКОРШЕ З ГІР КАРПАТІВ, слова й мелодія Л. Лепкого \$ 25
МАЄВА НІЧКА, слова і мелодія Л. Лепкого \$ 25	ОЙ ВИДКО СЕЛО, слова і мелодія Л. Лепкого \$ 25
БО ВІЙНА — ВІЙНОЮ, пісня обою. Слова і мелодія Л. Лепкого \$ 15	ВІЄ ВІТЕР, народна пісня \$ 15
ГЕЙ НА ГОРІ, ТАМ ЖЕНЦІ ЖИНЬ, народна пісня \$ 15	ГЕЙ ТАМ У ВІЛЬХІВЦІ, слова-мелодія Р. Купчинського і Л. Лепкого \$ 15
ГЕЙ ТАМ У ПОЛІ, народна пісня з Великої України \$ 15	ЖУРАВЛІ, слова Б. Лепкого, мелодія Л. Лепкого \$ 15
ЗЕЛЕНИЙ ДУБОЧКУ, волинська народна пісня, записана УСС-ем \$ 15	ІДУТЬ, ІДУТЬ ЧОРНОМОРЦІ, народна пісня \$ 15
КАЗАЛА ДІВЧИНА, слова і мелодія Л. Лепкого \$ 15	КЛАДЧОКА, слова Б. Лепкого, мелодія Л. Лепкого \$ 15
КОЛИСЬ, ДІВЧИНО МИЛА, слова і мелодія Л. Лепкого \$ 15	МАВ Я РАЗ ДІВЧИНОНЬКУ, слова і мелодія УСС \$ 15
МИ ІДЕМ ВПЕРЕД, слова й мелодія Вояків У. Г. Армії \$ 15	ОЙ ЗЗА ГОРИ, народна пісня, слова перероблені в УСС-ах \$ 15
ОЙ ІХАВ Я КОЛО МЛИНА, народна пісня \$ 15	ОЙ ЛЮБИВ ТА КОХАВ, народна пісня \$ 15
ОЙ СЯДУЖ Я КРАЙ ВІКОНЦІ, народна пісня \$ 15	ОЙ ТАМ ЗА ДУНАЕМ, народна пісня \$ 15
ОЙ У ПОЛІ НІВКА, народна пісня \$ 15	ПАСЛА ДІВКА ЛЕБЕДІ, народна пісня \$ 15
ПРОЩАЙ, ДІВЧИНО, слова УСС, мелодія перебрана від кобзарських козаків \$ 15	

Замовлення слати до:

„СВОБОДА“

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

А тимчасом атарці, що схопили Гелену, швидко греблі вниз рікою. Калітан споглядаючи на Гелену і радувався: „Гарна жрекиню ми привеземо додому“, говорив він своїм товаришам. Товариші були тої самої думки. „А завтра ми вирушимо знов на лови. Ми мусимо схопити Тарзана за всяку ціну й виконати приречення дане королеві“, говорив ка-